

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДОО-2024/160/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Чойбалсан хот 2024 он</p>	<p>Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Нармандах Утас: 70584207, Цахим хаяг: Narmandakhd@audit.gov.mn Аудитор: Б.Одхүү Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: odkhuu@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....	3-4
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	5-9
3. Аудитын илрүүлэлт	10
4. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....	12

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагын Олон Улсын Стандарт
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар
БЕГ	Боловсролын ерөнхий газар
ДОА	Дорнод аймаг
НА	Нийцлийн аудит
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

7 дугаар баг, Хэрлэн сум, Дорнод аймаг, 21000
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2024.02.16 № 135

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор санхүүгийн сахилга батыг мөрдөж, ил тод байдлыг хангах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, үрэлгэн байдлыг хязгаарлах бодлогыг баримтлан ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургууль нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 1 зорилго, 4 зорилтын хүрээнд 35 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн үнэлгээний төлөвлөгөөг Боловсрол шинжлэх ухааны газраас 91.4 хувиар дүгнэсэн байна.

011020978

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	715,892,211.54	934,680,572.58
31	МӨНГӨ БА ТҮҮНГЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	186,071,469.94	338,123,293.08
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	186071469.94	338,123,293.08
3121	Төгрөг	186,071,469.94	338,123,293.08
31211	Төрийн сангийн харилцах	186,071,469.94	338,123,293.08
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	529,820,741.60	596,557,279.50
354	Хангамжийн материал	529,820,741.60	596,557,279.50
35410	Бичиг хэргийн материал	655,890.00	-
35420	Аж ахуйн материал	111,500.00	-
35470	Бусад хангамжийн материал	529,053,351.60	596,557,279.50
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,935,054,585.50	5,190,558,857.11
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,935,054,585.50	5,190,558,857.11
392	Биет хөрөнгө	2,668,829,314.62	4,919,218,316.41
39201	Барилга, байгууламж	2,826,360,206.00	4,813,354,494.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(315,051,619.82)	(421,332,600.38)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	397,410,164.69	630,689,059.69
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(252,285,109.92)	(299,337,199.20)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хөгшил	18,812,014.00	179,011,096.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,752,107.33)	(34,354,427.54)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	147,536,000.00	182,069,800.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(147,536,000.00)	(148,853,241.66)
39217	Номын фонд	10,335,767.00	17,971,335.50
393	Биет бус хөрөнгө	266,225,270.88	271,340,540.70
39301	Програм хангамж	1,094,500.00	7,403,450.00
39302	Хасагдуулга	(319,229.12)	(1,512,909.30)
39305	Газар эзэмших эрх	265,450,000.00	265,450,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,650,946,797.04	6,125,239,429.69
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	0.00	0.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	0.00
413	Өглөг	0.00	0.00
41310	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг	0.00	0.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3,650,946,797.04	6,125,239,429.69
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,650,946,797.04	6,125,239,429.69
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГ Сан/ орон нутгийн са	937,080,377.99	937,080,377.99
51101	Өмч: -Төрийн өмч	671,630,377.99	671,630,377.99
51103	Орон нутгийн өмч	265,450,000.00	265,450,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,969,816,744.37	4,444,109,377.02
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,695,464,386.51	1,969,816,744.37
51220	Тайлант үеийн үр дүн	274,352,357.86	2,474,292,632.65
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	744,049,674.68	744,049,674.68
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	3,650,946,797.04	6,125,239,429.69

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,093,476,293.00	5,637,966,834.60
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	253,743,997.00	2,447,379,734.60
120	Нийтлэг татварын бус орлого	50,606,044.00	2,447,379,734.60
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	50,606,044.00	17,009,733.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,530,800.00	8,578,400.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	150,000.00	8,431,333.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	39,925,244.00	-

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

120017	Үнэ төлбөргүй авсан - Үндсэн хөрөнгө	-	2,334,446,862.50
120018	Үнэ төлөргүй авсан БМ	-	95,923,139.10
121	Хөрөнгийн орлого	62,734,153.00	-
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны	62,734,153.00	-
122	Тусламжийн орлого	140,403,800.00	-
122005	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	140,403,800.00	-
13	ГУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	147,731,496.00	3,190,587,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	3,076,774,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	3,076,774,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,692,000,800.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,731,496.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шат	147,731,496.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	113,812,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгулла	-	113,812,800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	2,819,123,935.14	3,163,674,201.95
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,819,123,935.14	3,163,674,201.95
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,366,120,870.25	2,901,250,062.97
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,820,465,126.37	2,204,626,892.61
210101	Цалин	1,209,510,849.54	1,437,717,666.61
210102	Нэмэгдэл цалин	523,478,009.57	691,678,017.00
210104	Урамшуулал	87,476,267.26	75,231,209.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	226,405,599.69	274,204,746.49
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	155,378,429.11	187,890,674.85
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	18,289,331.49	22,176,960.88
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	14,577,706.85	17,663,541.21
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	3,466,914.61	4,219,259.70
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	34,693,217.63	42,254,309.85
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	68,831,896.11	93,078,851.02
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	17,417,360.90	24,271,744.21
210302	Түлш, халаалтын зардал	31,368,715.21	45,414,301.81
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	20,045,820.00	23,392,805.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,104,616.00	-
210401	Бичиг хэргийн материал	783,100.00	-
210404	Ном, хэвлэлийн зардал	10,061,356.00	-
210406	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	1,260,160.00	-
2105	Нормативт зардал	956,800.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	956,800.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,500,000.00	5,500,000.00
210604	Урсгал засвар	4,500,000.00	5,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,530,800.00	20,998,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр ху	10,530,800.00	8,578,400.00
210806	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	-	12,420,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	222,326,032.08	302,841,172.85
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,446,415.59	86,533,479.96
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	35,646,045.00	29,563,102.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	112,233,571.49	186,744,590.89
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	453,003,064.89	262,424,138.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	437,199,981.00	252,190,190.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	258,086,085.00	252,190,190.00
213208	Хөдөө ОН-т тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс	147,731,496.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	31,382,400.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,803,083.89	10,233,948.98
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,803,083.89	10,233,948.98
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	274,352,357.86	2,474,292,632.65
5	НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)	274,352,357.86	2,474,292,632.65

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайланг он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,990,816,896.00	3,207,596,833.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	151,084,600.00	17,009,733.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	151,084,600.00	17,009,733.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	140,403,800.00	-
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	10,680,800.00	17,009,733.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	10,530,800.00	8,578,400.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	150,000.00	8,431,333.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,839,732,296.00	3,190,587,100.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	3,076,774,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	3,076,774,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,692,000,800.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,731,496.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захи	147,731,496.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	113,812,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	-	113,812,800.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	2,804,745,426.06	3,055,545,009.86
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,804,745,426.06	3,055,545,009.86
210	БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,351,742,361.17	2,793,120,870.88
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,820,465,126.37	2,204,626,892.61
210101	Үндсэн цалин	1,209,510,849.54	1,437,717,666.61
210102	Нэмэгдэл	523,478,009.57	691,678,017.00
210104	Үр дүнгийн урамшуулал	87,476,267.26	75,231,209.00
2102	Ажил олгочоос нийгтийн даатгалд төлөх шимтгэл	226,405,599.69	274,204,746.49
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	155,378,429.11	187,890,674.85
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	18,289,331.49	22,176,960.88
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	14,577,706.85	17,663,541.21
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	3,466,914.61	4,219,259.70
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	34,693,217.63	42,254,309.85
2103	Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал	68,831,896.11	98,078,851.02
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	17,417,360.90	24,271,744.21
210302	Түлш, халаалтын зардал	31,368,715.21	50,414,301.81
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	20,045,820.00	23,392,805.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,500,000.00	5,500,000.00
210604	Урсгал засвар	4,500,000.00	5,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	34,671,100.00	20,998,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,530,800.00	8,578,400.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	24,140,300.00	12,420,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	196,868,639.00	189,711,980.76
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	161,222,594.00	160,148,908.76
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлаг хийх	35,646,045.00	29,563,072.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	453,003,064.89	262,424,138.98
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	437,199,981.00	252,190,190.00

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж урамшуулал	258,086,085.00	252,190,190.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогвортой ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	147,731,496.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	31,382,400.00	-
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,803,083.89	10,233,948.98
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,803,083.89	10,233,948.98
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	186,071,469.94	152,051,823.14
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	186,071,469.94	152,051,823.14
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	186,071,469.94
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	186,071,469.94	338,123,293.08

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл	937,080,377.99	744,049,674.68	1,695,464,386.51	3,376,594,439.18
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	-	-	-
C04	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хэрэгжсэн дүн	-	-	-	-
C05	Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний гарз	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	-	-	274,352,357.86	274,352,357.86
C08	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	937,080,377.99	744,049,674.68	1,969,816,744.37	3,650,946,797.04
D01	2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	937,080,377.99	744,049,674.68	1,969,816,744.37	3,650,946,797.04
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	937,080,377.99	744,049,674.68	1,969,816,744.37	3,650,946,797.04
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/	0.00	0.00	2,474,292,632.65	2,474,292,632.65
D09	2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	937,080,377.99	744,049,674.68	4,444,109,377.02	6,125,239,429.69

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	186,071,469.94
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,279,855,502.94	2,941,732,209.86
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,279,855,502.94	2,941,732,209.86
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	2,975,650,402.94	2,689,542,019.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,424,295,000.00	2,204,626,892.61
210101	Үндсэн цалин	1,650,000,800.00	1,437,717,666.61
210102	Нэмэгдэл	669,140,500.00	691,678,017.00
210104	Урамшуулал	105,153,700.00	75,231,209.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	303,036,800.00	274,204,746.49
210201	Тэтгэврийн даатгал	206,065,100.00	187,890,674.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	24,242,900.00	22,176,960.88
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	19,394,300.00	17,663,541.21
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,848,600.00	4,219,259.70
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	48,485,900.00	42,254,309.85
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	30,465,900.00	20,998,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,578,400.00	8,578,400.00
210806	Мэдээллийн технологийн зардал	21,887,500.00	12,420,000.00
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	217,852,702.94	189,711,980.76
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	185,021,502.94	160,148,908.76
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	32,831,200.00	29,563,072.00
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	304,205,100.00	252,190,190.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	304,205,100.00	252,190,190.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, дэмжлэг	304,205,100.00	252,190,190.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,279,855,502.94	3,093,784,033.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,076,774,300.00	3,076,774,300.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	3,072,396,800.00	3,076,774,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	4,377,500.00	-
	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ		
120004	АЖИЛЛАГААНААС	203,081,202.94	17,009,733.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,578,400.00	8,578,400.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8,431,333.00	8,431,333.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	186,071,469.94	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	186,071,469.94
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	338,123,293.08
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	115.00	112.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	98.00	95.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	16.00	16.00

2.5.1 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ
21	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	113,812,800.00	113,812,800.00
210	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	113,812,800.00	113,812,800.00
2103	Бараа, үйлчилгээний зардал	113,812,800.00	103,578,851.02
210301	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	108,312,800.00	98,078,851.02
210302	Гэрэл цахилгаан	26,313,800.00	24,271,744.21
210303	Түлш, халаалт	56,161,900.00	50,414,301.81
2106	Цэвэр, бохир ус	25,837,100.00	23,392,805.00
210604	Эд хогшил худалдан авах	5,500,000.00	5,500,000.00
	Урсгал засвар	5,500,000.00	5,500,000.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		10,233,948.98
1320	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	113,812,800.00	113,812,800.00
132001	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	113,812,800.00	113,812,800.00
4	Орон нутгийн төсвөөс	113,812,800.00	113,812,800.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	0.00
61	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
62	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	-
620001	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	115.00	112.00
620002	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620003	Гүйцэтгэх ажилтан	98.00	95.00
63	Үйлчлэх ажилтан	16.00	16.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 92,300.0 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрсэнд албан шаардлага хүргүүлээ.

3.1 Албан шаардлага

1. Сургууль төгсөгчдийн хандиваар сургуулийн эзэмшлийн газар дээр хийгдсэн 87,300.0 мянган төгрөгийн "Хөл бөмбөгийн талбай"-г тайлан, бүртгэлд тусгаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.4 дахь "төсвийн жилийн явцад шинээр бий болсон аливаа орлого, эх үүсвэр, зээл, хандив, тусламж, тэдгээрээр санхүүжүүлсэн үйл ажиллагааны зарлага нь төсвийн бүрэлдэхүүн байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.2-д бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага" гэж заасантай нийцэхгүй, Иж бүрэн байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Байр ашиглалттай холбоотой түлш, халаалтын тогтмол зардлаас 5,000.0 мянган төгрөгийн дулааны тоолуур худалдан авсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалттай нийцэхгүй, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-ыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан ажилтны цалингаас 209.0 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ыг илүү суутган татварт шилжүүлсэн ч санхүүгийн тайланд авлага, өглөгөөр тусгаагүй байна.	1	209.0			1	209.0	1	209.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Байгууллагын 2023 оны эхний хагас жилийн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй	1	566,177.3			1	566,177.3						
Үндсэн хөрөнгийн шинжийг агуулсан нийт 10,200.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бараа материалын данс бүртгэлд тусган тайлагнасан байна.	1	10,200.0					1	10,200.0				
Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан ажилтны цалингаас 209.0 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ыг илүү суутган татварт шилжүүлсэн ч санхүүгийн тайланд	1	209.0			1	209.0						

Хэрлэн сумын 1 дүгээр сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

авлага, өглөгөөр тусгаагүй байна.											
Үдийн хоолны захиалгын бүртгэлийг жижүүр багшийн ирцийн бүртгэлтэй тулган шалгахад 4 хүүхдийн хоолны зардлыг илүү олгосон байна. Цахим журналын ирцийн бүртгэлийг тулган шалгахад хичээлд суугаагүй нийт 69 хүүхдийн бүртгэл зөрүүтэй байна.	1	6.0				1	6.0				
Сургууль төгсөгчдийн хандиваар сургуулийн эзэмшлийн газар дээр хийгдсэн 87.3 сая төгрөгийн "Хөл бөмбөгийн талбай"-г тайлан бүртгэлд тусгаагүй байна.	1	87,300.0			1	87,300.0					
Байр ашиглалттай холбоотой түлш, халаалтын зардлаас 5,000.0 мянган төгрөгийн дулааны тоолуур худалдан авсан байна.	1	5,000.0			1	5,000.0					
Дүн	6	668,892.3			4	658,686.3	2	10,206.0			